
A N N A L E S
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. XLVII, 3

SECTIO H

2013

---

* Prezes Zarządu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego
** Akademia Leona Koźmińskiego, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny

ELŻBIETA WANAT-POLEĆ*, GRAŻYNA SORDYL**

*Rola Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego
w zmieniających się warunkach rynku ubezpieczeniowego*

Insurance Guarantee Fund (IGF) versus changing conditions of the insurance market

Słowa kluczowe: Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Ośrodek Informacji UFG, gwarancje na rynku ubezpieczeń

Key words: Insurance Guarantee Fund (IGF), Information Centre of the IGF, guarantees on the insurance market

Wstęp

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (UFG) został powołany do życia Ustawą o działalności ubezpieczeniowej z dnia 28 lipca 1990 roku [Dz. U. Nr 59, poz. 344] w celu realizacji działań na rzecz ochrony ubezpieczonych, poszkodowanych i uprawnionych z umów ubezpieczenia. Z czasem funkcje UFG ulegały zmianom, co w istotny sposób wpłynęło na funkcję, którą obecnie pełni w sektorze ubezpieczeniowym.

Celem artykułu jest przedstawienie zmian w obszarze funkcji realizowanych przez UFG w latach 1990–2012.

1. Rys historyczny kształtowania się funkcji UFG w świetle zmian ustawowych

Transformacja systemu społeczno-gospodarczego w istotny sposób wpłynęła na kształtowanie się polskiego rynku ubezpieczeniowego, w tym na konieczność podjęcia działań na rzecz ochrony ubezpieczonych, uprawnionych z umów ubezpieczenia

i poszkodowanych. Utworzenie Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego¹, który został zobowiązany do restytucji w sytuacji zaistnienia szkód z OC komunikacyjnego zarówno wtedy, kiedy sprawca nie miał ubezpieczenia, jak i wtedy, kiedy nie można było zidentyfikować sprawcy, wiązało się nie tylko ze zmienionymi warunkami prawnymi, ale i koniecznością implementacji reguł zawartych w II Dyrektywie Komunikacyjnej. Gwarancjami Funduszu objęto również poszkodowanych z OC rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego. Jednocześnie w ustawie stworzono ramy prawne dla działalności Funduszu Ochrony Ubezpieczonych (FOU), którego zadaniem była realizacja roszczeń w sytuacji upadłości zakładu ubezpieczeń.

Kompensacyjny charakter funkcji powierzonych UFG, określonych w art. 2 pkt 2 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej², został rozszerzony w Ustawie z dnia 8 czerwca 1995 roku o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej [Dz. U. Nr 96 poz. 478], której przepisami dokonano likwidacji Funduszu Ochrony Ubezpieczonych, jego zadania przekazując UFG. Tym samym wyznaczono nowy kierunek działań kompensacyjnych Funduszu, szczególnie ważny bowiem rynek odczuwał skutki pierwszych upadłości dwóch zakładów ubezpieczeń – Westy-Life SA i Westy SA.

Obok realizacji roszczeń z tytułu szkód objętych odpowiedzialnością Funduszu, od początku swojej działalności UFG prowadził postępowania regresowe, kierując roszczenia zwrotne do nieubezpieczonych sprawców szkód oraz osób, które nie dopełniały obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia OC. Trzeba nadmienić, że regres pełnił i nadal pełni istotną funkcję w finansowaniu działalności UFG, jak również w realizacji funkcji represyjnej, ważnej z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania rynku ubezpieczeniowego. Niewykonanie obowiązku ubezpieczenia nie może bowiem zwalniać sprawcy zdarzenia z poniesienia konsekwencji związanych z naprawieniem szkody.

Pełniona przez UFG funkcja kontrolno-represyjna, której istotą jest walka ze zjawiskiem nieubezpieczonych posiadaczy pojazdów mechanicznych i rolników, została usankcjonowana przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 1991 roku w sprawie organów uprawnionych do przeprowadzania kontroli wykonania obowiązku zawarcia umów ubezpieczeń obowiązkowych oraz trybu ustalania i egzekwowania opłaty za wykonanie tego obowiązku [Dz. U. Nr 53, poz. 228]. Jej realizacja polega na kontroli obowiązku ubezpieczenia oraz nakładaniu opłat karnych na nieubezpieczonych i ich egzekucji w trybie administracyjnym. Funkcja ta początkowo była realizowana na mocy porozumienia z Policją zawartego w dniu 30 września 1991 roku. Z czasem Fundusz uzyskał uprawnienia do dokonywania działań kontrolnych.

¹ Pierwsze spotkanie zakładów ubezpieczeń w sprawie utworzenia Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego miało miejsce 27 grudnia 1990 roku, natomiast 19 lutego 1991 roku, kiedy odbyło się pierwsze posiedzenie Zarządu UFG, został uznany za moment rozpoczęcia przez UFG działalności.

² Ustawa ta przypisała UFG jedynie zadania związane z wypłatą odszkodowań z tytułu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, gdy sprawca nie miał ochrony ubezpieczeniowej lub gdy nie zidentyfikowano sprawcy.

Istotne zmiany zakresu prowadzonej przez UFG działalności wprowadzono Ustawą z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych [Dz. U. Nr 124, poz. 1152], w której przypisano Funduszowi nowe zadania realizowane w ramach tzw. funkcji pomocowej i informacyjnej.

Funkcja pomocowa wypełniania jest poprzez sukcesywne gromadzenie odpowiednich środków finansowych w trybie *ex ante* w celu udzielania zwrotnych pożyczek finansowych zakładom ubezpieczeń, w sytuacji przejmowania przez nich portfela ubezpieczeń obowiązkowych OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub OC rolników, gdyby przejście tego portfela zagrażało ich wypłacalności. Celem działań pomocowych jest zapewnienie kontynuacji ochrony ubezpieczeniowej i zabezpieczenie interesów poszkodowanych.

Rola informacyjna, wprowadzona Ustawą o ubezpieczeniach obowiązkowych oraz IV Dyrektywą Komunikacyjną, polega na tym, że Fundusz pełni funkcję Ośrodka Informacji od 1 maja 2004 roku³. Do zadań informacyjnych Funduszu należy prowadzenie w formie rejestru centralnej bazy danych:

- umów ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (od 1 maja 2004 roku),
- umów ubezpieczenia / AC pojazdów mechanicznych (od 26 marca 2006 roku),
- uczestników zdarzeń powodujących odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (od 1 maja 2004 roku),
- uczestników zdarzeń powodujących odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia AC pojazdów mechanicznych (od 26 marca 2006 roku),
- reprezentantów do spraw roszczeń każdego zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w Polsce w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych,
- danych organów odszkodowawczych ustanowionych w każdym państwie członkowskim Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Przedstawione powyżej zmiany zakresu działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, wprowadzone w latach 1990–2003, ukształtowały jego pozycję na rynku ubezpieczeniowym. Obecnie Fundusz odgrywa kluczową rolę w stabilizowaniu sytuacji na tym rynku także w zakresie modelowania systemu gwarancyjnego, poprzez realizację przypisanych mu funkcji i aktywny udział zarówno we wdrażaniu nowych rozwiązań, jak i w pracach legislacyjnych na forum krajowym i międzynarodowym. Podstawą działalności UFG są przepisy znowelizowanej Ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu

³ Działania operacyjne Ośrodka Informacji UFG rozpoczęły się 1 lipca 2004 roku.

Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz na podstawie postanowień Statutu⁴.

Rysunek 1. Funkcje Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w latach 1990–2013

Źródło: Opracowanie własne.

2. Działania UFG w realizacji funkcji kompensacyjnej i pomocowej w latach 1990–2013

W ramach pełnionej przez UFG funkcji kompensacyjnej zaspokajane są obecnie roszczenia:

- z tzw. działalności podstawowej Funduszu, czyli z tytułu szkód powstałych na terytorium RP z zakresu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w razie braku ustalenia tożsamości sprawcy lub z zakresu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników w związku z posiadaniem gospodarstwa rolnego w sytuacji, kiedy odpowiedzialny za szkodę nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego OC (w 100% do wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej),
- z tytułu upadłości, w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników (w 100% do wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej), umów obowiązkowego ubezpieczenia budynków rolniczych (100% do wysokości sumy ubezpieczenia) oraz umów pozostałych ubezpieczeń obowiązkowych i umów ubezpieczenia na życie, w wysokości 50% wierzytelności, do kwoty nie większej niż równowartość w złotych 30 tys. euro, według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu ogłoszenia upadłości, oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzenia postępowania upadłościowego albo w dniu zarządzenia likwidacji przymusowej.

Pierwsze odszkodowanie Fundusz wypłacił 9 kwietnia 1991 roku. Łączna liczba szkód w pierwszym roku działalności wyniosła 2 853 i zamknęła się kwotą 1,6 mln zł. W roku 2012 Fundusz wypłacił 69,2 mln zł z tytułu 4 881 szkód.

⁴ Dz. U. Nr 124, poz. 1152, *Statut Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego*, ogłoszony w załączniku do obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 18 października 2004 roku w sprawie ogłoszenia Statutu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego Dz. Urz. Min Fin. Nr 15, poz. 144; z 2007 r. Nr 5, poz. 28 i Nr 9, poz. 54 oraz z 2012 r. Nr 12, poz. 31.

Zadania kompensacyjne zostały określone przez wskazanie w ustawie:

- rodzaju udzielanych gwarancji (z tytułu braku ubezpieczenia lub niezidentyfikowania sprawcy oraz w związku z upadłościami),
- limitów odpowiedzialności kwotowej Funduszu,
- podmiotowego zakresu gwarancji (osób, które zostały objęte ochroną),
- przedmiotowego zakresu gwarancji (grup produktów ubezpieczeniowych włączonych w zakres ochrony)⁵.

Limity kwotowe zostały przyjęte dla OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników na podstawie limitów odpowiedzialności wynikających z dyrektyw komunikacyjnych ustalonych dla OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. W pozostałych ubezpieczeniach podstawą określenia roszczenia kierowanego do Funduszu jest suma ubezpieczenia. W tabeli nr 1 przedstawiono kształtowanie się limitów kwotowych dla OC posiadaczy pojazdów mechanicznych w latach 1991–2012.

Tabela 1. Poziom maksymalnej kwotowej odpowiedzialności z tytułu roszczeń z OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników z tytułu prowadzenia/posiadania gospodarstwa rolnego (w ramach działalności podstawowej UFG i upadłości) w latach 1991–2012 (w zł lub euro)

Ubezpieczenia	1991–1993	1994	1995–2003	2004–2005	2006–2009	2009–2012
OC komunikacyjne OC rolników	0,72 mln zł (przed denominacją 7,2 mld zł)	1,15 mln zł za szkody osobowe i majątkowe (na zdarzenie) (przed denominacją 11,5 mld zł)	1,15 mln zł (600 tys. euro) za szkody osobowe i majątkowe (na zdarzenie)	350 tys. euro za szkody osobowe (na osobę) i 200 tys. euro za szkody majątkowe (na zdarzenie)	1,5 mln euro za szkody osobowe (na zdarzenie) i 300 tys. euro za szkody majątkowe (na zdarzenie) (od 1 I 2006 do 10 XII 2009) oraz 2,5 mln euro za szkody osobowe (na zdarzenie) i 500 tys. euro za szkody majątkowe (na zdarzenie) (od 11 XII 2009)	2,5 mln euro za szkody osobowe (na zdarzenie) i 500 tys. euro za szkody majątkowe (na zdarzenie) (od 11 XII 2009 do 10 VI 2012) 5 mln euro za szkody osobowe (na zdarzenie) i 1 mln euro za szkody majątkowe (na zdarzenie) (od 11 VI 2012)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o działalności ubezpieczeniowej, Ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, z uwzględnieniem zmian.

Wzrost wyznaczonych dyrektywami sum gwarancyjnych jest niewątpliwie związany ze wzrastającą wartością i liczbą roszczeń z zakresu szkód osobowych będących wynikiem wypadków komunikacyjnych. Natomiast obserwowany wzrost kwot wypłacanych przez UFG odszkodowań nie pozostawał w związku ze zmianami limitów odpowiedzialności Funduszu, ale był spowodowany wieloma czynnikami, których

⁵ W ramach prac związanych z określeniem odpowiedzialności UFG wyłączono, na mocy Ustawy z 8 czerwca 1995 roku, odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez niezidentyfikowanych sprawców z tytułu OC rolników. Zmiana ta nie miała wpływu na liczbę i wartość wypłacanych przez UFG szkód, bowiem w praktyce taka sytuacja nie może zaistnieć – szkoda wyrządzona w ramach posiadania gospodarstwa rolnego przez rolnika pozwala bowiem na zidentyfikowanie właściciela tego gospodarstwa.

analiza nie mieści się w ramach artykułu, a do których należą sytuacja ekonomiczno-gospodarcza, w tym inflacja; kształtowanie się przepisów prawnych (np. dotyczących zadośćuczynień); świadomość ubezpieczeniowa poszkodowanych czy w końcu przyjęta polityka Zarządu Funduszu w zakresie realizacji roszczeń (np. kapitalizacja rent czy rezygnacja ze sporów sądowych na rzecz załatwienia sporów w drodze ugody). Nominalna wartość kwot wypłaconych z zakresu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych z działalności podstawowej wzrosła z ok. 1,5 mln zł w 1991 roku do 63,6 mln zł w roku 2012, natomiast z OC rolników z 90 tys. zł do 1,3 mln zł w roku 2012. Dynamika wzrostu odszkodowań w latach 1991–2007 była znacznie niższa niż w okresie 2008–2012, z uwagi na dominujący udział świadczeń z tytułu szkód osobowych w odszkodowaniach, których wartość po roku 2007 znacząco rosła, w związku ze zmianą przepisów i kształtującym się orzecznictwem. Nominalna wartość średniej szkody z OC posiadaczy pojazdów mechanicznych zwiększyła się z 731 zł w 1991 roku do 13 tys. zł roku w 2012.

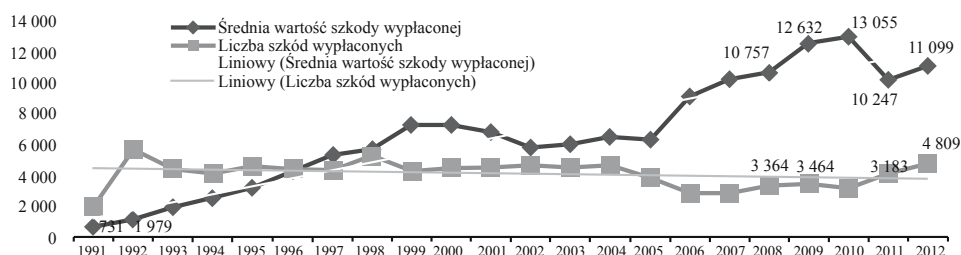
W analizowanym okresie udział odszkodowań wypłacanych przez UFG w odszkodowaniach ogółem wypłaconych na rynku ubezpieczeniowym oscylował od 2% w roku 1994 do 0,9% w roku 2011 i 1,2% w 2012⁶.

Tabela 2. Liczba i wartość wypłaconych odszkodowań z OC komunikacyjnego z tzw. działalności podstawowej (szkód OC komunikacyjnego, gdy sprawca nie miał ubezpieczenia lub nie zidentyfikowano sprawcy) w wybranych latach w okresie 1991–2012

Rok	1991	1994	1995	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Wartość odszkodowań i świadczeń z OC komunikacyjnego w tys. zł	1 448	10 809	14 756	35 879	30 400	32 324	35 663	43 231	51 678	49 119	51 778	63 619
Liczba odszkodowań z OC komunikacyjnego	1 979	4 209	4 594	4 646	3 856	2 899	2 843	3 364	3 464	3 183	4 161	4 809
Wartość odszkodowań i świadczeń z OC rolników w tys. zł	90	126	325	574	619	688	331	528	454	599	540	1 276
Liczba odszkodowań z OC rolników	107	165	196	161	134	117	81	54	39	30	61	65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych UFG.

⁶ Dane KNF nie obejmują lat 1991–1993, dlatego porównano dane od 1994 roku, udział w liczbie wypłaconych odszkodowań w 2012 roku wyniósł 0,02%.

Rysunek 2. Kształtowanie się liczby szkód i wartości średniego odszkodowania wypłacanego z OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przez UFG w latach 1991–2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych UFG.

W odniesieniu do podmiotowego zakresu ochrony gwarancyjnej widoczne są zmiany w ubezpieczeniach obowiązkowych powszechnych (które nastąpiły w 1996 roku) polegające na rozszerzeniu ochrony na osoby prawne w sytuacji upadłości ubezpieczyciela [Dz. U. Nr 96 poz. 478]. Zmiany zakresu odpowiedzialności UFG oraz FOU przedstawia tabela nr 3.

Tabela 3. Zmiany zakresu odpowiedzialności gwarancyjnej w latach 1991–2012 ze względu na podmiot i kwotowy limit odpowiedzialności

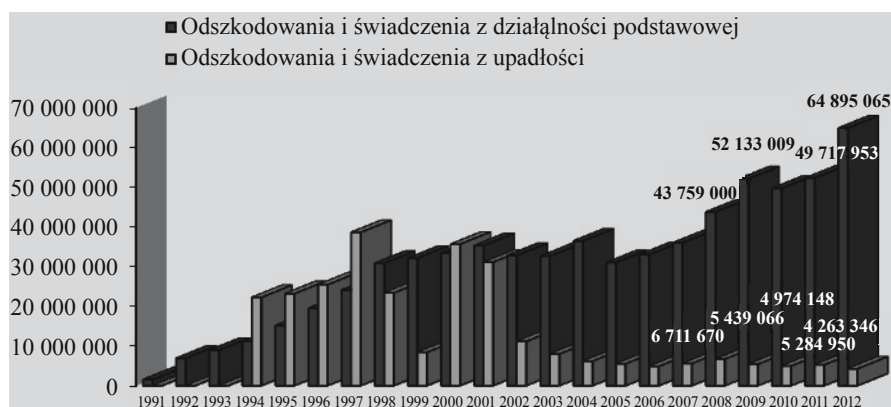
Ubezpieczenia	1991–1995	1996–2003	2004–2012
OC posiadaczy pojazdów mechanicznych	<p>90% (FOU upadłość) i 100% (UFG działalność podstawowa) uznanych wierzytelności do wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej</p> <p>Tylko osoby fizyczne (FOU upadłość) i osoby fizyczne i prawne (100% UFG działalność podstawowa)</p>	<p>100% (UFG działalność podstawowa i upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej</p> <p>Osoby fizyczne i prawne</p>	<p>100% (UFG działalność podstawowa i upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej</p> <p>Osoby fizyczne i prawne</p>
OC rolników	<p>90% (FOU upadłość) i 100% (UFG działalność podstawowa) uznanych wierzytelności do wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej</p> <p>Tylko osoby fizyczne (FOU upadłość) i osoby fizyczne i prawne (UFG działalność podstawowa)</p>	<p>100% (UFG działalność podstawowa i upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej</p> <p>Osoby fizyczne i prawne</p>	<p>100% UFG (działalność podstawowa i upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej</p> <p>Osoby fizyczne i prawne</p>

Ubezpieczenia	1991–1995	1996–2003	2004–2012
Budynki rolne od ognia i innych zdarzeń losowych	90% (FOU upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości sumy ubezpieczenia Tylko osoby fizyczne	–	100% (UFG upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości sumy ubezpieczenia Osoby fizyczne i prawne
Inne obowiązkowe	90% (FOU upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości sumy ubezpieczenia Tylko osoby fizyczne	–	50% (UFG upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości sumy ubezpieczenia, ale nie więcej niż 30 tys. euro Tylko osoby fizyczne
Dobrowolne	50% uznanych wierzytelności do wysokości sumy ubezpieczenia Tylko osoby fizyczne	–	–
Życiowe	100% (FOU upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości sumy ubezpieczenia Tylko osoby fizyczne	50% (UFG upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości sumy ubezpieczenia, ale nie więcej niż 30 tys. euro Tylko osoby fizyczne	50% (UFG upadłość) uznanych wierzytelności do wysokości sumy ubezpieczenia, ale nie więcej niż 30 tys. euro Tylko osoby fizyczne

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o działalności ubezpieczeniowej, Ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, z uwzględnieniem zmian.

Od początku działania systemu funkcją kompensacyjną w zakresie upadłości były objęte ubezpieczenia obowiązkowe OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, OC rolników, budynków rolnych od ognia i innych zdarzeń losowych oraz inne ubezpieczenia obowiązkowe w wysokości 90% uznanych wierzytelności oraz ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia dobrowolne w wysokości 50% uznanych wierzytelności do wysokości sumy ubezpieczenia. Zmiany wprowadzone nowelizacją z dnia 8 czerwca 1995 roku spowodowały podniesienie gwarancji dla ubezpieczeń obowiązkowych powszechnych, tj. OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, OC rolników i budynków w gospodarstwach rolnych do 100% wierzytelności, oraz zniesienie gwarancji wypłat z ubezpieczeń dobrowolnych. W okresie od 1996 do 2003 roku nieobjęte gwarancjami były wypłaty z tytułu ubezpieczeń budynków rolnych oraz innych ubezpieczeń obowiązkowych. Z tytułu upadłości wypłacono do tej pory ok. 280 mln zł. Mimo że ostatnia upadłość miała miejsce w 2000 roku, nadal corocznie wypłaca się ok. 5,5–6,5 mln zł w związku z realizacją roszczeń wynikających z upadłości, co wiąże się zwłaszcza z wypłatą rent alimentacyjnych, rent na zwiększone potrzeby i rent uzupełniających. Szacowane wartości zobowiązań rentowych z tego tytułu wynoszą ok. 57 mln zł.

Rysunek 3. Odszkodowania i świadczenia z działalności podstawowej i z realizacji upadłości wypłacone przez UFG w złotych – w latach 1991–2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych UFG.

Zapewnieniu ochrony ubezpieczonym służy również realizacja funkcji pomocowej, którą wprowadzono w 2004 roku. Jej istotą jest możliwość udzielenia przez Fundusz pożyczki zakładowi ubezpieczeń przejmującemu portfel ubezpieczeń obowiązkowych OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego od zagrożonego upadłością ubezpieczyciela, jeżeli posiadane przez ten zakład środki własne w wysokości co najmniej marginesu wypłacalności oraz aktywa na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych nie gwarantują w pełni jego wypłacalności⁷. Udzielenie pożyczki następuje na wniosek zakładu ubezpieczeń przekazany do UFG wraz z opinią biegłego rewidenta oraz pozytywną opinią organu nadzoru co do celowości przejścia portfela ubezpieczeń.

Analiza przepisów wskazuje, iż udzielanie pomocy finansowej jest procesem skomplikowanym i może być mało atrakcyjne dla potencjalnego zakładu ubezpieczeń, również z uwagi na alternatywne warunki pozyskania środków finansowych w ramach grupy kapitałowej, do której należy ubezpieczyciel⁸. Do chwili obecnej żaden z zakładów ubezpieczeń nie zwrócił się do UFG z prośbą o udzielenie takiej pożyczki, co wiąże się również ze stabilną sytuacją na polskim rynku ubezpieczeniowym.

Z uwagi na brak zainteresowania zakładów ubezpieczeń tą formą pomocy działania UFG zostały skoncentrowane na zarządzaniu aktywami funduszu pomocowego przy założeniu ochrony ich realnej wartości. UFG stoi na stanowisku, iż korzystniejsze jest podejmowanie wszelkich działań prewencyjnych zapobiegających upadłości ubezpie-

⁷ Regulacje dotyczące funduszu pomocowego: Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej [Dz. U. Nr 124, poz. 1151 z późn. zm.], Statut Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Regulamin udzielania zwrotnej pomocy finansowej zakładom ubezpieczeń przejmującym portfel ubezpieczeń obowiązkowych zatwierdzony przez Radę UFG na mocy Uchwały nr 6/2011 Rady UFG z dnia 26 maja 2011 roku.

⁸ <http://www.ecb.int/home/html/index.en.html>.

czyciela, dlatego Fundusz poszukuje możliwości poszerzenia katalogu przypadków skutkujących uruchomieniem środków funduszu pomocowego. Wartość funduszu pomocowego wzrosła w analizowanym okresie z prawie 7 mln do ponad 110 mln zł (w latach 2004–2010 na ten cel kumulowano 0,2% przypisu składki z ubezpieczeń obowiązkowych).

3. Działania UFG w ramach realizowanej funkcji kontrolno-windykacyjnej i informacyjnej w latach 1991–2012

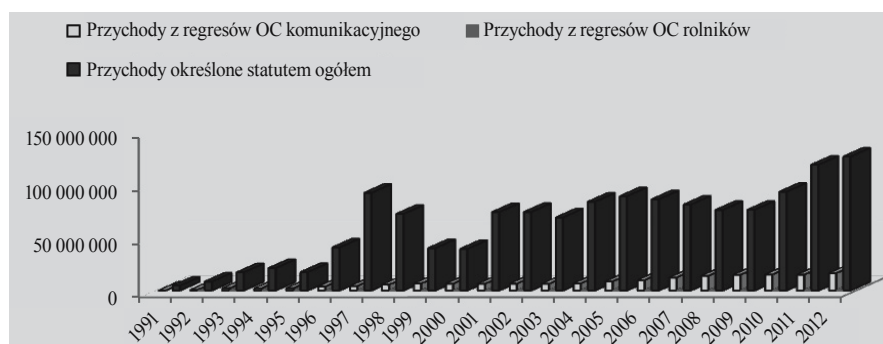
Działania kontrolno-windykacyjne UFG obejmują roszczenia regresowe i windykację opłat po stwierdzeniu braku ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.

Podstawę prawną podejmowanych przez UFG działań w zakresie roszczeń regresowych stanowi art. 110 ust. 1 Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zgodnie z którym z chwilą wypłaty odszkodowania przez Fundusz sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego, są zobowiązani do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia.

Regresy i opłaty karne odgrywają przede wszystkim rolę represyjną, ale stanowią też ważne źródło finansowania działalności Funduszu, bowiem przychody z regresów i opłat są w całości przeznaczane na pokrycie odszkodowań wypłacanych przez Fundusz.

Procentowy udział przychodów z regresów w przychodach statutowych ogółem w latach 1991–2012 zmieniał się i wynosił od 1% w roku 1991 do 20% w 2009. W roku 1997 był równy 5%, podczas gdy w roku 1995 i w roku 2012 – 13%, a w 2000 – 17%.

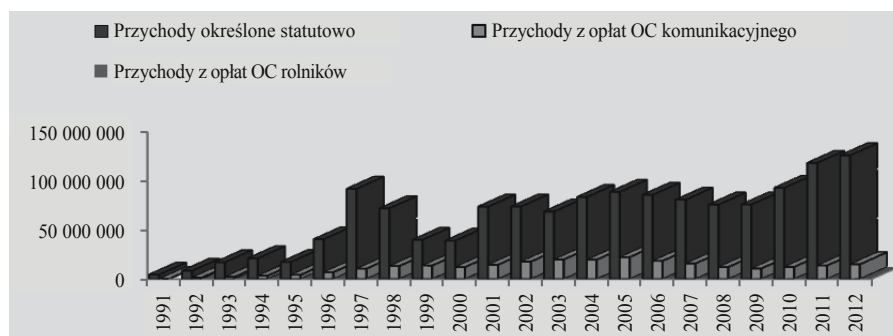
Wysokość kwot uzyskanych z regresów była uzależniona od wielu czynników, w tym również sytuacji materialnej poszkodowanych.

Rysunek 4. Udział przychodów z regresów z OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników w przychodach statutowych ogółem w latach 1991–2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych UFG.

Podobnie jak w przypadku regresów udział procentowy przychodów z opłat w przychodach statutowych ogółem był zmienny i kształtował się w granicach od 3% w 1991 roku do 35% w 1999. W 1995 roku wyniósł on 26%, w 2000 – 31%, w 2005 – 25%, w 2010 – 13%, a w 2012 osiągnął poziom 12%. Należy zaznaczyć, że zmiany procentowe udziału przychodów z opłat i regresów wiązały się ze zmianą wysokości składki wypłacanej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz UFG.

Rysunek 5. Udział przychodów z opłat z OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i OC rolników w przychodach statutowych ogółem w latach 1991–2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych UFG.

Na kształtowanie się przychodów z opłat miały wpływ nie tylko zmiany zachodzące na rynku ubezpieczeniowym (np. wzrost liczby pojazdów) czy działania UFG w zakresie kształtowania świadomości ubezpieczeniowej i eliminowania zjawiska nieubezpieczonych, ale przede wszystkim zmiany ustalonych przez ustawodawcę wysokości opłat karnych, które zostały zaprezentowane w tabelach 4 i 5.

Tabela 4. Wysokość opłat za niespełnienie ustawowego obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego w latach 2000–2013 w podstawowej wysokości

Rok kontroli	Opłaty komunikacyjne			OC rolników
	Samochody osobowe	Samochody ciężarowe, ciągniki samochodowe i autobusy	Pozostałe pojazdy	
2000	2 600	3 500	600	60
2001	3 300	3 800	700	60
2002	3 500	4 100	700	60
2003	3 400	4 800	600	60
2004	2 350	3 770	470	140
2005	2 040	3 260	410	120

Rok kontroli	Opłaty komunikacyjne			OC rolników
	Samochody osobowe	Samochody ciężarowe, ciągniki samochodowe i autobusy	Pozostałe pojazdy	
2006	1 930	3 090	390	120
2007	1 910	3 060	380	110
2008	1 800	2 880	360	110
2009	2 090	3 340	420	130
2010	2 050	3 270	410	120
2011	1 980	3 170	400	120
2012	3 000	4 500	500	150
2013	3 200	4 800	530	160

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych UFG.

Działalność UFG w obszarze kontrolno-windykacyjnym w dużym stopniu była uzależniona od zmian wprowadzonych Ustawą o ubezpieczeniach obowiązkowych, w tym zmianami zasad kontroli i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia oraz związanych z wprowadzeniem gradacji opłat, w zależności od okresu pozostawania zobowiązanego bez ubezpieczenia⁹.

Tym samym od dnia 1 stycznia 2004 roku wysokość opłat wynosi:

- 1) 20% pełnej stawki – w przypadku gdy okres ten nie przekracza 3 dni,
- 2) 50% pełnej stawki – gdy nie przekracza 14 dni, oraz
- 3) 100% pełnej stawki – gdy przekracza 14 dni.

⁹ W ustawie wprowadzono szereg innych rozwiązań, w tym: w art. 84 ust. 2 określono organy obowiązane i uprawnione do kontroli ubezpieczeń obowiązkowych; w art. 88 wprowadzono nowe rozwiązania dotyczące sposobu naliczania opłaty „karnej” za niespełnienie obowiązku ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Określono wysokość opłaty (jako równowartość kwoty wyrażonej w euro) i wspomnianą gradację opłaty w zależności od okresu pozostawania bez ochrony ubezpieczeniowej (w przypadku posiadaczy pojazdów zarejestrowanych w RP); w art. 89 ust. 4 uprawniono organy celne do pobierania opłaty od posiadaczy pojazdów mechanicznych wyjeżdżających z Polski, którzy nie spełnili obowiązku ubezpieczenia; w art. 91 określono tryb postępowania w zakresie dochodzenia opłaty „karnej”, jak również wskazano organ, do którego służy odwołanie od postanowień wydawanych w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego w administracji; w art. 92 ustawy określono okres przedawnienia wierzytelności z tytułu opłaty, jak również, po raz pierwszy, wskazano przyczyny przerwania biegu przedawnienia; w art. 94 ust. 1 zawarto prokonsumenckie rozwiązania polegające na możliwości umorzenia w części lub w całości wierzytelności z tytułu opłaty albo udzielenia ulgi w jej spłacie, jeżeli zobowiązany znajduje się w wyjątkowo trudnej sytuacji materialnej i majątkowej, jak również życiowej; w art. 95 ustawy zwolniono z obowiązku poddania się kontroli posiadaczy i kierujących pojazdami mechanicznymi zarejestrowanymi w państwach Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz upoważnionych osób kierujących pojazdami mechanicznymi obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, misji specjalnych i organizacji międzynarodowych korzystających z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych na podstawie umów, ustaw lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

Do roku 2012 wysokość opłat ustalano w euro wg zmiennego kursu walutowego. Od 2012 roku wysokość opłat karnych stanowi wielokrotność minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie Ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę¹⁰. W 2011 roku rząd zatwierdził jej wysokość na rok 2012 na poziomie 1 500 zł, natomiast na rok 2013 – 1 600 zł¹¹ i nadal będzie ona rosnąć, bowiem przewidywana wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę na 2014 rok wynosi 1680 zł.

Tabela 5. Wysokość opłat z tytułu niedopełnienia obowiązku ubezpieczenia obowiązkowego powszechnego w latach 2012–2013

		Opłata za brak ubezpieczenia w 2013 roku			Opłata za brak ubezpieczenia w 2012 roku		
		samo- chody osobowe	samochody ciężarowe, ciągniki sa- mochodowe i autobusy	pozo- stałe pojazdy	samo- chody osobowe	samochody ciężarowe, ciągniki sa- mochodowe i autobusy	pozo- stałe pojazdy
Minimalne wynagrodzenie za pracę (Ustawa o minimalnym wynagrodzeniu za pracę)		1 600,00 zł			1 500,00 zł		
w ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych							
krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę		2	3	1/3	2	3	1/3
okres pozostawania bez ochrony ubezpieczeniowej	gradacja wysokości opłaty						
powyżej 14 dni	100%	3 200 zł	4 800 zł	530 zł	3 000 zł	4 500 zł	500 zł
od 3 do 14 dni	50%	1 600 zł	2 400 zł	270 zł	1 500 zł	2 250 zł	250 zł
poniżej 3 dni	20%	640 zł	960 zł	110 zł	600 zł	900 zł	100 zł
w ubezpieczeniu OC rolników							
krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę		1/10			1/10		

¹⁰ Ustawa z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, Dz. U. Nr 200, poz. 1679; z 2004 roku Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 roku Nr 157, poz. 1314, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012 roku, Dz. U. z 14 września 2011 roku Nr 192, poz. 1141.

¹¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 roku, Dz. U. z 2012 roku, poz. 1026.

	Opłata za brak ubezpieczenia w 2013 roku			Opłata za brak ubezpieczenia w 2012 roku		
	samo- chody osobowe	samochody ciężarowe, ciągniki sa- mochodowe i autobusy	pozo- stałe pojazdy	samo- chody osobowe	samochody ciężarowe, ciągniki sa- mochodowe i autobusy	pozo- stałe pojazdy
OC rolników	160 zł			150 zł		
w ubezpieczeniu budynków rolniczych						
krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę	1/4			1/4		
budynki od ognia i innych zdarzeń losowych	400 zł			380 zł		

Źródło: opracowanie na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012 roku, Dz. U. z 14 września 2011 roku Nr 192, poz. 1141, Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 roku, Dz. U. z 2012 roku, poz. 1026, www.ufg.pl.

W myśl przepisu art. 88 znowelizowanej Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych przedmiotowe opłaty wynoszą:

- 1) w ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych:
  - a) dla posiadaczy samochodów osobowych – równowartość dwukrotności minimalnej płacy,
  - b) dla posiadaczy samochodów ciężarowych, ciągników samochodowych i autobusów – równowartość trzykrotności minimalnej płacy,
  - c) dla posiadaczy pozostałych pojazdów – równowartość jednej trzeciej minimalnej płacy,
- 2) w ubezpieczeniu OC rolników – równowartość jednej dziesiątej minimalnej płacy,
- 3) w ubezpieczeniu budynków rolniczych – równowartość jednej czwartej minimalnej płacy.

Skuteczność podejmowanych działań w zakresie windykacji opłat od lat oscyluje na poziomie ok. 20–25% wszystkich zgłoszeń (zawiadomień od zewnętrznych organów), bowiem w ok. 40–50 % przypadków okazuje się, że brak dokumentu ubezpieczenia podczas kontroli nie był równoznaczny z brakiem ochrony ubezpieczeniowej z uwagi np. na zabicie pojazdu lub utratę pojazdu przez jego posiadacza przed rokiem kontroli. Fundusz i zakłady ubezpieczeń prowadzą starania w zakresie uzupełniania danych ubezpieczeniach komunikacyjnych (OC i AC) w bazie Ośrodka Informacji UFG w stopniu umożliwiającym dokonanie wiarygodnej weryfikacji pokrycia ubezpie-

czenia w ubezpieczeniach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Aktualny stopień tzw. napełnienia bazy danych o polisach OC na poziomie 98,5% w roku 2012 umożliwia weryfikację wszystkich napływających do UFG zawiadomień o braku dokumentu ubezpieczenia podczas kontroli, a w przypadku pozytywnego wyniku tej weryfikacji (zidentyfikowania polisy) pozwala na zakończenie działań wynikających z takiego zgłoszenia bez nadawania sprawie dalszego biegu (generowania opłaty i wysyłania wezwania do posiadacza pojazdu, co wiąże się z kosztami dla Funduszu). Jednocześnie Fundusz z mocy uprawnień ustawowych może korzystać z zasobów OI UFG i przeprowadzać masowe akcje kontroli spełnienia obowiązku ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych we współpracy z Centralną Ewidencją Pojazdów i Kierowców. Dotychczasowe doświadczenia z przeprowadzanych kontroli własnych skłoniły UFG do budowy dedykowanego systemu wykrywania nieubezpieczonych opartego na czterech kluczowych fundamentach poprawiających skuteczność działań: zastosowaniu algorytmów poprawy jakości danych, wykorzystaniu zaawansowanych technik eksploracji danych (*data mining*), budowie dedykowanego modułu komunikacji z zakładami ubezpieczeń oraz automatyzacji całego procesu [więcej na ten temat: Bijak i inni, 2012, s. 13].

OI UFG stanowi istotne narzędzie realizacji funkcji kontrolno-represyjnej, chociaż trzeba pamiętać, że zadania Ośrodka Informacji wyznaczone ustawą i modyfikowane przez okres 9 lat jego funkcjonowania są szersze.

Zadania informacyjne OI UFG podlegały zmianom zarówno z uwagi na dokonane korekty w regulacjach prawnych, jak i rosnące zapotrzebowanie na informację ze strony interesariuszy rynku ubezpieczeniowego. Na mocy nowelizacji Ustawy z 8 lipca 2005 roku o działalności ubezpieczeniowej¹² w OI UFG, oprócz danych ubezpieczeniowych i szkodowych dotyczących polis OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, rozpoczęto gromadzenie danych dotyczących ubezpieczeń AC. Nowelizacja ustawy z 24 maja 2007 roku¹³ zobligowała OI UFG do wystawiania zaświadczeń o historii ubezpieczeniowej na podstawie danych zgromadzonych od 11 czerwca 2007 roku. W połowie 2008 roku UFG podjął prace w zakresie wdrożenia nowych funkcjonalności Ośrodka Informacji, przede wszystkim w obszarze wykorzystania bazy danych przez zakłady ubezpieczeń w procesach biznesowych.

Początkowe działania OI UFG koncentrowały się na zgromadzeniu danych dotyczących OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i skorelowaniu informacji o polisach z danymi z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPIK). 31 grudnia 2005 roku w bazie danych OI UFG znajdowało się 28 mln informacji o polisach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (w tym dane historyczne). W roku 2012 były to 203 mln informacji (tzw. rekordów) o polisach, 8,5 mln informacji o zdarzeniach

¹² Ustawa z dnia 8 lipca 2005 roku o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2005 roku Nr 143, poz. 1204.

¹³ Ustawa z dnia 24 maja 2007 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej, Dz. U. z 2007 roku Nr 102, poz. 691.

komunikacyjnych i 8 mln o wypłatach odszkodowań. Zatem 31 grudnia 2012 roku w bazie znajdowało się bez mała 220 mln informacji, przy czym w I kwartale 2013 roku liczba ta wzrosła do 231 mln. Na dzień 31 grudnia 2005 roku OI udzielił odpowiedzi na 14 tys. zapytań, podczas gdy w roku 2012 na prawie 33 mln zapytań kierowanych przez zakłady ubezpieczeń i innych uprawnionych, dotyczących pokrycia ubezpieczeniowego (1 mln), historii szkodowości samochodu lub posiadacza pojazdu mechanicznego (16 mln) oraz przebiegu ubezpieczenia (prawie 10 mln).

Rozbudowa baz danych i prace nad zwiększeniem ich użyteczności dla sektora ubezpieczeniowego przyniosły poprawę efektywności prowadzonej przez ubezpieczycieli komunikacyjnych działalności – dzięki możliwości wykorzystania danych w szacowaniu składek, prawidłowej ocenie ryzyka, likwidacji zjawiska wyłudzeń w związku ze zgłaszaniem tej samej szkody w różnych zakładach ubezpieczeń – oraz umożliwiły lepszą kontrolę spełnienia obowiązku ubezpieczenia.

Obok wymienionych powyżej poczynań UFG związanych z funkcjami Funduszu niezwykle ważną rolę odgrywają działania podejmowane na forum międzynarodowym, czy to w ramach Rady Biur, czy też Międzynarodowego Forum Ubezpieczeniowych Funduszy Gwarancyjnych. Udział UFG w pracach i inicjatywach na rzecz międzynarodowego środowiska ubezpieczeniowego świadczy wyraźnie o istotnej pozycji Funduszu już nie tylko na krajowym, ale i międzynarodowym rynku ubezpieczeń.

Zakończenie

Zmiany prawne i organizacyjne polskiego rynku ubezpieczeniowego w istotny sposób wpłynęły na kształtowanie działalności Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Realizacja funkcji kompensacyjnej, uznanej za podstawową funkcję UFG, była z jednej strony uwarunkowana zmianami zakresu restytucji wynikającymi z regulacji ustawowych, z drugiej zaś rozwojem rynku, zwiększającą się liczbą ubezpieczonych, rosnącymi sumami ubezpieczeń oraz wzrastającą wartością wypłacanych odszkodowań czy też zmianami zachodzącymi w świadomości podmiotów korzystających z ochrony ubezpieczeniowej.

Pozostałe funkcje, czyli kontrolno-represyjna, pomocowa i informacyjna, stanowią wsparcie dla zapewnienia ochrony ubezpieczonym, poszkodowanym i uprawnionym z umów ubezpieczenia, poprzez eliminowanie zjawiska nieubezpieczonych i stabilizację sytuacji finansowej zakładów ubezpieczeń. Funkcje te nabierają szczególnego znaczenia z uwagi na ich prewencyjny charakter. Ze względu na wyjątkową rolę prewencji obserwujemy intensywny rozwój współpracy UFG z rynkiem ubezpieczeniowym, przy zastosowaniu nowoczesnych technologii, i jednocześnie zmianę pozycji rynkowej Funduszu, który stał się nie tylko płatnikiem odszkodowań, ale i niezwykle istotnym partnerem biznesowym.

Bibliografia

1. Bijak W., Hrycko K., Pietrowski Ł., *Sposób na nieubezpieczonych posiadaczy pojazdów mechanicznych*, „Miesięcznik Ubezpieczeniowy” 2012, nr 4.
2. <http://www.ecb.int/home/html/index.en.html> (05.2013).
3. Raporty *Rynek ubezpieczeń* z lat 1991–2012.
4. Raporty UFG z lat 1992–2011.
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 1991 roku w sprawie organów uprawnionych do przeprowadzania kontroli wykonania obowiązku zawarcia umów ubezpieczeń obowiązkowych oraz trybu ustalania i egzekwowania opłaty za wykonanie tego obowiązku, Dz. U. Nr 53, poz. 228.
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012 r., Dz. U. z 14 września 2011 roku Nr 192 poz. 1141.
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2012 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2013 roku, Dz. U. z 2012 roku, poz. 1026.
8. Statut Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, ogłoszony w załączniku do obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 18 października 2004 roku w sprawie ogłoszenia Statutu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Dz. Urz. Min Fin. Nr 15, poz. 144; z 2007 roku Nr 5, poz. 28 i Nr 9, poz. 54 oraz z 2012 roku Nr 12, poz. 31.
9. Ustawa z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 roku Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 roku Nr 157, poz. 1314.
10. Ustawa z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Dz. U. Nr 124, poz. 1152.
11. Ustawa z dnia 24 maja 2007 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej, Dz. U. z 2007 roku Nr 102, poz. 691.
12. Ustawa z dnia 28 lipca 1990 roku o działalności ubezpieczeniowej, Dz. U. Nr 59, poz. 344.
13. Ustawa z dnia 8 czerwca 1995 roku o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej – Kodeks handlowy oraz zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz. U. Nr 96, poz. 478.
14. Ustawa z dnia 8 lipca 2005 roku o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2005 roku Nr 143, poz. 1204.
15. www.knf.gov.pl.
16. www.ufg.pl.

Insurance Guarantee Fund (IGF) versus changing conditions of the insurance market

In the paper the activity of the Insurance Guarantee Fund in the years 1991 – 2012 has been presented by analysis of its functions and development of its role within the insurance sector. The changes of the IGF's activities included functional and subjective range as well as changes of the IGF's financial responsibility limits. Nowadays, the IGF plays the key role in stabilizing the situation on the insurance market with reference to modelling of the guarantee system, by realization of substantially broadened functions and active participation in implementing of new solutions and legislative undertakings on national and international forum.